

Consiliorum Moralem

D U B I U M XXXII.

An etas determinata sit de necessitate sacra meni in Sacramento Ordinis, vel sat sit quæcumque etas, etiam ante uim rationis, ut Sacramentum hoc collatum sit validum.

Hæc in re duplex est sententia.

Prima docet esse ne-necessitate Sacramenti usum rationis. Ratio, quia de necessitate Sacramenti est intentio in recipiente, que ante uim rationis haberi nequit. Sic tenet Durand, d. 4. diff. 25. qu. 1. & ceterum probabile. Palud. d. 4. diff. 25. qu. 2. nn. 4. Tab. nn. 1. Palud.

Salcedo super præd. Bernard. Diaz, cap. 26. §. ante legitimam. Sylv. verb. Etias, qu. 1. Angel. ibi, nn. 4. Tab. nn. 1. Palud. a. diff. 25. qu. 2. nn. 13. D. Ant. 3. p. tit. 14. c. 16. §. 15. Gutiér. d. 1. 26. n. 3. Sotus suprà. Robust. suprà, nn. 2. Card. d. Clement. final. n. 8. & ibi Bonifacius n. 19. Felin. c. c. 1. vige-
num, nn. 7. de offic. deleg. Albertus Trotius de vere, & perfecta
clario, c. 16. nn. 2.

At denum iure novo Concilii Tridentini, sfs. 23. cap. 12. de reform. alia prædictibus etas; ibi enim statutum, ut nullus ad Subdiaconatum admittatur ante vigesimalm secundum annum, ad Diaconatum ante vigesimalm tertium, ad sacerdotium ante vigesimalm quintum annum.

Gravis tamen difficultas est, an requiratur, ut hi anni singulis facilius Ordinibus præcepti in Trident. d. 4. 12. debeat esse completi, vel sat fit, ut sint incipi. Videntur enim debere esse completi, ex 1. qui ante, ff. de verb. oblig. ubi textus dictum: Qui ante Kalendas Iulianas, similis est ei, qui Kalendas Iulianas: ergo cum Tridentinum, utatur praepositione ante, cum prohibitione precedentem, videtur requirere annum completum. Et claret videtur teneremus Menoch. de arbit. lib. 2. centuria 5. causa 427. nn. 25. & sic pro hac citatur a Gutiér. & tenet Salcedo lib. 8. recit. iii. 20. l. 3. nn. 17.

A sed dicendum est sat esse dictos annos esse incipientes, & sic quod sufficiat ordinando in Subdiaconum vigesimalm primus annus, & unica dies, & ad Diaconatum vigesimalm tertius annus, & dies una, & ad sacerdotium vigesimalm quartus annus, & unica dies. Quod probat Nav. ubi infra, quia licet regulariter tempus possum in accusativo, ut hic ponitur, exigat annum periculum, secundum communem; at fallit, quando concurret alia conjectura: prima favoris, secunda & fortior, quia ius antiquum, d. Clement. generalis, tantum requirebat annum exceptum, non probavi: at ius novum in quantum est possibile, conciliandum est antiquo, nec ab antiquo recessendum est sine textu expresso, & item expiatori, de electi, in ergo cum Tridentino, quod non declarat, quod annus debet esse completi, dicendum est ut sit incipit, ut iure antiquo requireatur. Tertia est; quia Trident. sfs. 24. capitulo 12. reform. dicit posse dari curiam ei, qui attigit vigesimalm quintum annum: ubi claret requiratur hic annus incipit: at secundum omnes eadem etas requiruntur ad curam, & ad Sacerdotium. Secundo probatur a Gutiér, quia Corneus conf. 2. art. 1. quod ann. 7. notat differentiam, quando annus ponitur in singulari, & quando in plurali; nam quando in singulari, fat est annus incipitus: at in plurali requiritur complectus: in hoc vero decreto ponitur annus in singulari: ergo. Hanc testum in oppositum adductum responderi: ergo. Hanc tenet Navar. summa Latina e. 25. num. 116. Hispana e. 28. addit. ad n. 118. e. 25. Gutiér. a. 26. num. 8. Spino in speculo testam. glos. 3. tit. de capellan. n. 37. Salcedo d. 26. §. ante legitimam etiam. Philareius de offic. sacerd. 1. 2. part. 1. l. 1. c. 13. fol. 1016. pag. 1. & communis praxis, sic obseruat Henriquez lib. 10. de ordine. c. 19. num. 2. ubi etiam dicit, quod annus, in quo Greg. XIII. subtiliter decem dies, ceterum annus integer quod hoc, & sic afficit tenuisse multos confutos.

Secundo dico: de ratione Episcopatus quod jurisditionem est uis rationis. Ratio, quia ad acquirendum beneficium requiri accepatio, & si sit absentia, de preband. in 6. Sic Palud. Palat. Barthol. à Ledejma, Sotus ibi. Tercio, ibid. Sylvestris. Ordo 4. n. 1. Menoch. supra. nn. 24.

At dicendum est, quod non est necessitate consecrationis Episcopalis, & sic si puer in canisconsecratio Episcopus, tenebit factum. Quod probatur ea ratione, qua de Ordinibus facis id probatum est, cum hie non imprimitur nouus character, sed fiat extensio characteris sacerdotalis. Sic Sotus, Hugo, Archid. Barthol. à Ledejma, Gutiér, ibid. Palau. supra, Palud. ubi supra, num. 8.

Secundo dico: de ratione Episcopatus quod jurisditionem est uis rationis. Ratio, quia ad acquirendum beneficium requiri accepatio, & si sit absentia, de preband. in 6. Sic Palud. Palat. Barthol. à Ledejma, Sotus ibi.

6 An vero hic ordinatus Ordine Iacobi tenetur servare casulatum, cum ordinatus fuerit ante uim rationis, dixit late. 1. 7. de mar. d. 30. per rotam, ubi etiam quid dicendum sit, cum ordinatus fuit ante puberatum, habebat tamen uim rationis.

D U B I U M XXXIII.

Qualis etas requiratur ex necessitate præcepti, tam ad Ordines sacros, quam ad minorates.

Nota, quod iure antiquo longiora tempora statuta ad facios ordines exigebantur, nam c. i. singuli, d. 77. decernuntur etas minoribus ordinibus, de qua postea dicam: & cap. Subdiaconus, capitulo d. 77. exiguntur vigesimalm annus completus ad Subdiaconatum, & in decreto Concilii Carthaginensis, cap. placuit, Diaconatum exigit vigesimalm quintum annum. Ad Presbyteratum vero requirebantur tripla anni, ut tota diff. 78. decernuntur, & docent Sotus 4. diff. 25. qu. 1. art. 1. Gutiér. qu. can. 6. n. 1. Robust. præcipi. benef. tit. de clericis male ad facios Ordines præceptis, glos. 2. n. 2. num. 1. ad 4. At iure noviori minor etas requiruntur, ut patet ex Clem. fin. de stat. ubi ad Subdiaconatum exiguntur annus 18. ad Diaconatum vero 20. annus, & ad sacerdotium 25. annus, qui anni fat est, ut sint incipi, ut tenet ibi glosa, & ibi Imola n. 12. G. Lopez l. 27. tit. 6. part. 1. vers. de ventre, & vers. de trenta, Barthol. à Ledejma mater de ordine, dub. 14. fol. 1174.

Secun-

Lib. VII. Cap. I. Dub. XXXIII. XXXIV.

197

8 Secundo nota, quod glosa regula 17. Cancellaria, dicit etatis annos computandos esse a die conceptionis, si id utile sit eis, de cuius etate agitur. Sed Covar. 4. dicit. 2. part. c. 8. §. 2. num. 3. dicit nihil in hac re falsus dici posse; quia generali uero receptum est, non a die conceptionis, sed a die nativitatis computari. Idem Mandos. de state minori, c. 1. n. 25. Idemque probat ibi, quando filius secundo matris utero editus est: ex tunc enim dicit annos esse computandos.

9 Qualiter vero probetur etas, consule Mandosum regula 18. Cancellaria, a. 9. 4. per plures.

10 An vero dignitas habens curam jurisdictionalem spirituali em in foro exteriori, scilicet vilandi, excommunicandi, interdicendi, requirat 25. annum incipit, sicut beneficium curatum. Respondet affirmativè, quia constetur habere curam animalium, c. dubium, c. 2. vers. tandem, de electi, ubi hoc notavit Panorm. num. 7. & 8. & c. de multa, de preband. n. 14. & Zenzel. & Guillotinus, quos refert Nav. infra. Unde est duplex cura animalium, altera fori conscientia, altera contentio. Nec obstat c. 1. de status, & qualis, in 6. & Trident. sfs. 24. c. 12. de reform. quae minorates statuta ad dignitates pertinet, quia intelligent de dignitatibus non curatis. Hec Nav. l. 1. consil. tit. 14. de status, & qualis, confit.

11 Majus autem dubium est de statute requisita de pracepto ad primam tonsuram, & quatuor minores Ordines; varia enim sunt sententiae. Quidam enim dicunt non esse de necessitate pracepti ad hos Ordines sumunt uim rationis, sed tantum de decencia, & honestate: indecens enim est, ut decimus gradus non potest actum eius exerce. re. Sic D. Thom. d. 7. diff. 25. qu. 2. art. 1. quod iste, c. 2. Sotus ibi, 9. 1. art. conclus. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Angles floribus, 1. p. mater. de ordine, fol. 210. Angel. licet dubius. Ordo 3. initio. Vigor. lib. inf. c. 16. §. 6. vers. 7. Viterbia summa, mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Petrus de Soto d. 6. tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. 8. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. Scetus ibi, quod. 2. Palat. ibi, quod. 1. fol. 516. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Angles floribus, 1. p. mater. de ordine, fol. 210. Angel. licet dubius. Ordo 3. initio. Vigor. lib. inf. c. 16. §. 6. vers. 7. Viterbia summa, mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Petrus de Soto d. 6. tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237. Nav. lib. 1. consil. tit. 11. de tempore ordine, conf. 7. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Gutiér. quod. 2. Sotus ibi, qu. 1. art. 2. Richard. ibi, art. 4. 9. 2. D. Bonavent. ibi, art. 2. quod. 2. Scetus ibi, qu. 1. Palud. ibi, qu. 3. nn. 6. 7. Viterbia summa, Mater de ordine, num. 237

tit. n. 1. & cap. eius secundum, eod. tit. n. 1. gloss. c. 2. de prab. vers. clericos, dicens sic uia servari. Tunc etiam dicens sic uia servari; e. neminem. dif. 70. num. 2. Manuel. 2. tem. summa, cap. 15. in fine, Catechismus ad parochos, de ordine, fol. 305. Majolus lib. 3. de irregul. c. 21. num. 7.

D U B I U M XXXVIII.

An renuntiatio beneficii, vel patrimonii, vel pensionis, ad cuius titulum aliquis ad sacros Ordines promoveatus, valida sit.

DE renuntiacione beneficii cerrum est non valere, nisi fiat facta mentione, quod ad illius titulum promotus sit, & ordinato habente aliunde necessaria ad commoda sustentationem, ut expresso definitur in Tridentino, fol. 22. c. 2. de reformat. Henric. 1. 13. de excommunic. c. 36. num. 1. in comment. litera N. dicit posse renunciare, si ex collegio habeat alimenta, sed hoc credo, quando effient perpetua. Et nota, quod si sit renuntiatio facultatis, non facta mentione, quod ad illius titulum est ordinatus, at habeat aliunde unde vivat, est valida in foro conscientiae, quia salvatur mens Concilii. Sic Nov. i. 3. confit. tit. de prob. conf. 23. Manuel 2. 10. sum. c. 15. num. 12.

2 De patrimonio vero, vel pensione, ad cuius titulum ordinatus sit, est major dubium, an renuntiatio tenet; quia in dicto decreto licet dicitur non posse fieri, nisi aliunde habeat necessaria: at non dicitur renuntiacionem aliter factam esse nullam, sicut dicitur de beneficio.

3 Sed dicendum est, renuntiacionem dicti patrimonii, vel pensionis esse nullam, aut alienationem, aut extincionem, vel remissionem factam sine licentia Episcopi, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens ordinatus sit auctus, vel aliunde habeat unde vivere possit. Probatur, quia dictum decreto Tridentini dicit, quod aliter nullatenus possit fieri? Quae dictio nullatenus, inducit nullitatem illius ipso jure: ut docent Zenzelius Clem. unicus, de sequenti glossa antiqua: si qua mulier, C. de senatus, Velleian. Neus c. qua fronte, de appellat. v. 32. Cardin. cap. super histor. de reprob. & Nav. ubi infra, confit. 16. n. 21. glossa d. Clemens, unicus, vers. nullatenus. & ibi imola n. 20. Dominicus, & Joan. Andr. c. Roma de appell. & genit. t. Rodolphus, de reprob. ante n. 27. vers. nullatenus. Decies confit. 310. num. 2. Corfutus in singularibus, verb. nullatenus. Mandopius regula 15. Cancellerie, g. 3. n. 8. (licet Sylva, excommunication, ultim. fin. & Angel. excommunication, east. 7. in fine, dicunt hoc nullatenus sunt, non inducit nullitatem actus, quando alias poterat heri ab illo.) Item quia dicit, non posse fieri, & verbum non posse fieri, facit invalidationem actus. Item quia eadem militat ratio, ac in beneficiis, feliciter ne cogatur Clericus cum ordinis dedecore mendicare, immo & major, quia facilis patrimonium alienum, quam beneficium. Sic tenet Nov. lib. 1. confit. tit. 21. de tempor. ordinat. confit. 14. 16. & 41. in novis est confit. 21. Moline 10. v. de iust. trist. 2. disp. 238. ad finem, Hen. 1. 13. de excommunic. c. 37. n. 2. Manuel 2. 10. summa, cap. 6. 35. num. 5. Et quod patrimonium renuntiacionem dixi lib. 6. de matrim. dif. 32. n. 7. ubi etiam dixi n. 7. & 8. quantum quis recipit patrimonium a consanguineo, vel amico cum secreta conditione, & schedula, quod reficiet, ubi primum ad Ordines promotus fuerit, teneatur, ubi primum ordinatus fuerit, reficietur.

D U B I U M XXXIX.

An si quis habens patrimonium ordinetur non facta patrimonii mentione, censeatur ad illius titulum ordinatus.

Gloss. c. Episcopus, de probab. in fine, affirmat. 2 Sed dicendum est, censeri ad illius titulum ordinatum ad hunc effectum, ut Episcopus ordinans non tencatur cum aliore, non vero quod patrimonium illud censetur titulus, nisi expresso hoc agatur: id est posse sine Episcopi licentia alienum. Sic imola eodem c. Episcopus, n. 5. & c. tit. de prob. in 6. n. 3. & ibi Joan. Andr. & adduct. 20. Et imola etiam in dubio non censeri aliquantum patrimonium pro titulo, sed optere, ut expresso, & specifico aliquantum pro titulo: quod etiam docet Panorm. cap. 1. gloss. tit. 11. de tempor. ord. conf. 13. in antiquis, in novis vero conf. 18. Manuel 2. 10. summa, fol. 15. n. 2.

D U B I U M XL.

An qui habens patrimonium, & ad titulum illius est iniciatus Subdiaconatu, & postea renunciavit, nullum aliud beneficium, vel patrimonium habens, & iniciatus est Diaconatu, & sacerdotio, offendens prius tenuitum patrimonium, tacensque renuntiacionem postea factam, incurvat penas statutas contra eos, qui absque patrimonio initiantur.

Respondetur non incurtere, quia vero habuit patrimonium, sicut enim nulla renuntiatio, per dicta supra, dub. 38. peccavit tamen in ea renuntiatio, & est puniendum a Praetorio. Sic Nov. l. 1. confit. tit. 11. de tempor. ordin. conf. 16. n. 14. & in novis est conf. 21. Manuel 2. 10. sum. c. 15. num. 2. & 5. Inmodum si post datum patrimonium ad ordines contrahat debita, potest ratione illius ordinari, quia ea debita non sunt ex illo patrimonio solvens, cum datum sit praesice ad Ordines, & ut ordinatus ex illo vivat. Manuel 2. 10. Nov. ed. tit. in antiquis, conf. 13. & dicam dub. 42.

D U B I U M X L I .

An qui factio patrimonio iniciatus est Subdiaconatu, possit absque novo patrimonio vero ad superiores Ordines ascendere.

Henr. 1. 13. de excommunic. c. 37. num. 2. dicit vice derti tenet non ascendere ad ordines superiores, nisi habita occulta Episcopi dispensatione, quam ille dare potest, ne homo matrimonio iubilatus viliter vivat. Hoc, & ibi in comment. litera 2. referit quod quadam junioris Magistrorum dannatio peccati mortaliter ascenderet ad ordines superiores abfue dispensationis ad alii junioris negant esse peccatum mortale.

2 At credo, nullo modo posse ascendere ad ordines superiores. Primo, quia iure communis talis est suspensus, deinde quia licet non esset suspensus a iure, vel iam fuisse, potest ad Ordines superiores; quia vero non habet patrimonium, nec beneficium, absque quo Tridentinus habet, ut nullus ad Ordines factos promoveatur, fol. 21. cap. 2. de reform. Et cum hoc sit dictum Concilii Generalis, non potest in eo Episcopus dispensare: & sicut non potest dispensare ante Subdiaconatum, non poterit etiam modo, quia grave ejus delictum non debet faciliori reddere dispensationem.

D U B I U M X L I I .

An qui recepit donatione praedium, sit ad titulum illius ad Ordines promoveretur, & posset contrahit debita, vel promittit foro certam summam, ut nuberet, quae sunt majora valore praedi, possit ad illius praedi titulum ad ordines promoveri.

Videtur non posse, quia paria ventur non habet, ut bona, & debere tantum, quantum valent illa; quia bona dicuntur aliquis, que superfluit deducto esse alieno; & subrogatum, & bona, & ut. verb. significat, & 1. reg. 1. ad Trebell.

2 Sed dicendum est posse ad illius titulum promovere. Ratio, quia illa sunt priora, quando res alienum potest, & deberi solvi de illis bonis, at debita in hoc calo non possunt, nec debent solvi de illo patrimonio: quia illud non potest peti ante ordinationem, donatum enim fuit causa ordinationis facienda, per l. 1. & 2. C. de don. que sub modo sunt, nec post ordinationem, si alias non habet beneficium, vel patrimonium sufficiens; quia ulique tunc non potest alienari, per Trid. fol. 21. c. 2. de reform. sic Nov. lib. 2. confit. tit. 11. de tempor. ord. conf. 13. in antiquis, in novis vero conf. 18. Manuel 2. 10. summa, fol. 15. n. 2.

3. Et quod patrimonium renuntiacionem dixi lib. 6. de matrim. dif. 32. n. 7. ubi etiam dixi n. 7. & 8. quantum quis recipit patrimonium a consanguineo, vel amico cum secreta conditione, & schedula, quod reficiet, ubi primum ad Ordines promotus fuerit, teneatur, ubi primum ordinatus fuerit, reficietur.

D U

Lib. VII. Cap. I. Dub. XLIII. XLIV. Ec.

201

tra jus divinum, ut habetur Oca 4. Labia Sacerdotis cuffi-
duns scientiam, &c.

3 Secunda conclusio. Omnino illiterati, ut sint irregulares ad Ordines minores, dicuntur, qui nesciunt legere, respedu vero majorum ordinum, qui nesciunt linguam, in qua scripta sunt ea, quae lectioni sunt, ut si nihil sciendi de lingua Latina, qui sunt in Ecclesia Latina, nihil de Graeca, qui sunt in Ecclesia Graeca. Ratio, quia cum per tales Ordines depudent ad sacra ministeria facienda, si dicentes idiotas omnino, qui eam linguam, in qua haec ministeria sunt scripta, non intelligunt. Lectione supra, Nav. 4. cap. 27. summa Hispana num. 205. & Latina eadem numero dicit hodie attento decreto Tridentini fol. 23. cap. 4. & 11. de reformat, idiotam omnino, & sic irregulariter esse quod ad primam tonitrum, qui nesciunt legere, & scribere: ad minores vero, qui Latinam linguam non intelligunt. Hanc enim scientiam postulat Tridentum, ad hos Ordines.

4 Tertia conclusio. Ut non peccetur in promotione ad ordinis, ea scientia necessaria est, quae necessaria est ad bonum ministerii Ordinis suscepit executionem. Unde major scientia requiritur ad unum ordinem, quam ad alium. Ratio, quia cum facultas operandi sit propter ipsum, ei recte facultas traditur, quae ea lecit uti. Sic Sora 4. cap. 25. quesi. 1. art. 4. concl. 3. Barth. a. Lectione summa Sacram. mater de Ordine, lib. 16. pag. 1189. Bernardus Diaz prael. c. 21. in fine, & ibi Salazar verb. ordinarii Card. Imola, & Bonifacius Clement. 1. de art. & qualit. Lectione 2. a. quesi. 26. art. 2. folio 364. pag. 1. Navar. summa Hispan. cap. 27. numer. 205. ad dicitum cum Lectione sufficere sperare quod citio addicetur.

5 Hinc sit peccare mortaliter Episcopum ordinantem eum, qui nesciit officium, & necessaria ad officium, & talem Ordinem, & ideo teneri Episcopum de his inquirere. Sic Tabern. verb. Episcopus, quesi. 17. Sylv. ibi, quesi. 9. Angel. ibi num. 15. Artil. verb. Clericus, num. 7. & quod sit mortale ordinare prima tonitrum, vel quatuor minoribus ordinibus carent scientia requirita per Tridentum, fol. 23. cap. 4. & 11. de reform. (de qua statim dicam) tenet etiam Nav. summa Latina cap. 25. num. 68. Gutier. quesi. canon. cap. 26. num. 25.

6 Secundo sit non licere ad Ordines factos promovere, nec admittere ad beneficium eum, qui nesciit modum recitationis, vel scripturam. Probatur ex l. 17. Tauri, quae hodie dicuntur, & tales Magistri, vel locii opportunitatem habeat quod probabiliter credatur posse legitime recitare statim post acceptum beneficium, vel Subdiaconatum, & proprie-
tatem factum honorabilem postquam illud acceptaverit. Ratio, quia lex naturalis, divina, & humana habet, ne quis usurpiat manus statim exercendum per se ipsum, quod nequit exercere. Sic Nav. miscellaneo 97.

7 Nota tamen, quod si quis acceptet beneficium nesciens recitare, & alia necessaria illi beneficio, potest cogi ad Episcopum, ut illud renunciet, vel ut dicitur necessaria ad bonum illius administrationem: quia ipse beneficiarius ad hoc tenetur in utroque foro. Sic Panorm. communiter receptus & venerabilis, de prob. Nav. lib. 2. confit. tit. 11. de tempor. ordin. conf. 45.

8 Dubium autem est specialiter ad singulos ordines, que scientia requiriatur, ut nullus, & abique peccato conferatur.

9 Quarta conclusio sit. Ad primam tonitrum promovendum requiritur, ut sciat legere, & scribere, & fidei rudimenta. Sic habetur expressio in Trident. fol. 23. cap. 4. de reform.

10 Sed dubitatur, an sit necessarium scire legere Latinam vel facti Hispanam. Et videtur requiri quod sciat Latinam legere, quia ut diximus, illiterati non possunt etiam ad primam tonitrum promoveri: sed illiterati dicuntur, qui tantum scientiam legere vulgariter: ergo. Probatur minor: quia cap. illiteratus, dif. 36. per illiteratos, qui ibi prohibent ordinari, intelligent Dominicus, & Glosa, qui penitus litteras, vel mediocres ignorare, quia tantum scire legere vulgariter: ergo. Probatur maior: cap. 1. art. 1. glossa 1. cap. 1. 1. glossa 1. 1. 1. Tauri, vers. 6. in donatione, ibi Tello num. 81. 82. Crux, cap. Raynaldus de testam. fol. 2. num. 7. Averandus responso 17. in fine, Gutier. lib. 2. prael. 9. 65. num. 7. Angulo super l. 1. tit. 6. de las mejores, glossa 10. num. 7. & videlis Caldas l. si curare, rem, verb. Lisis, num. 103. & Iudeus l. summa operari, part. 4. num. 165.

D U B I U M X L V .

Qualis scientia requiriatur in eo, qui ad Ordines promovendus sit.

1 Slt prima conclusio. In ordinandis etiam ad primam tonitrum scientia aliqua exigitur, non ex necessitate Sacramentorum, sed ex necessitate precepti. Prima pars manuilla est. Secunda etiam patet ex cap. precipissim. dif. 34. quod est D. Gregor. cap. final. de tempor. ordin. in 6. & cap. illiteratus, dif. 36. quod est religii Papa, & cap. 1. dif. 55. & cap. pauperis, tandem diffin. quod est Hilario Papa. Et probat late Sora 4. dif. 25. quesi. 1. art. 4. Immō omnino illiteratus est irregulariter, ut patet ex capitulis citatis, & docente Salcedo prael. Bernard. Diaz cap. 21. & ordinarii, Pelagius de plantis Ecclesie, lib. 1. art. 18. Majolus de irregular. lib. 1. cap. 32. Navar. cap. si quando de scriptis exceptio-
ne 12. in principio, & in omnibus summis, cap. 27. num. 205. Lectione 2. a. quesi. 26. art. 1. folio 364. pag. 1. Rebiff. prael. tit. de clericis, & quoniam crederunt, au-
tem 25.

2 Immō Episcopus neque dispensare cum omnino illiterato, ut tonitrum sciperi, & ad similes beneficium: sed ad hoc videtur ad minus requiri, ut sciat beneficiarius legere Latinam, cum beneficium ipsum obliget ad statim recitandum, & recitare non possit horas canonicas, qui nesciit legere Latinam: & Paulus dif. 24. 9. c. 8. dicit requiri legere Psalmos, ut sciat.

3 His tamen non obstantibus credo sufficere, si sciat legere

Confessorum Moralium

202

etate Hispanae. Probatur, quia Tridentinum absolute dixit
et c. 4. Non insister prima rostrum, qui nescit legere. Et cum
negativa illa, non, inclusa in verbo, nescit, tota affirmata
singulariter cap. cum dilectoris de confusione, si aliquo modo scire
legere salem Hispanam, non potest dici nescire legere. Item
nullo modo scire legere, quia sunt aquipollentia. Item
qua hic ratione, & eam appellat nervolam, utitur Navar.
cap. si quando, de restringi, except. 13. num. 8. ad probandum
in pure illiteratum dici, qui proflas litteras ignorant
quia (ignor) est idem, quod non litteratas in qua negatio
omnem protius scientiam destruit & sic inquit, qui ali
quod modo scire legere, non potest dici protius illiteratus,
qui jam scit aliquas litteras. Ita sed addit ubique gentium
Episcopos ordinate prima tonsura scientes aliquantulum le
gero, & eis conferre beneficia simplicia, & nullum con
siderarium cogere dimittere talia beneficia, & nullum colla
querunt nulla defessa scientia, & sic Navar. ibi aperte vi
detur hujus sententia: Et clariss etiam videtur esse hujus
sententia, attenta oppositione que siebat illi beneficiario,
ut patet ex illa epistola in principio, scilicet licet lecit
utcumque legere, nescit tamen Latinam. Pro hac etiam
scientia faciunt Glosa cap. praeceptum, diff. 34. Hugo, &
Turrecrem. cap. illiteratus, diff. 36. ubi dicunt per illiteratos
intelligi illi qui penitus, & omnibus litteras nesciunt. Et
ite de nescientibus omnino legere tenet Navar. in novis os
peribus, quae tamis duobus continentur, in miscellaneo de
ordinatione, miscellaneo 43. numero 3. Nec obstante addita in
contrarium: illa enim probatum illi esse omnino illitera
tum, & idem ad Ordines sacros, per quos ordinantes
putant ad sacra ministeria: & ita ad hoc probandum es
sunt Menoch. lib. 2. de arbitrio, censur. 5. cap. 425. à n. 50.
nique ad 56. At illa cum ex probent requiri intelligentiam
lingua Latina, haec requireretur ad primam tonsuram;
quod est contra Tridentin. d. cap. 4. Quod maxime verum
est, cum per primam tonsuram nullo ministerio divino de
pudetur ordinatus, sed fit introducitur quedam ad clericatu
m. Ad ultimum ex Navar. dico aliud illi quod requiri
tur, ut beneficii collatio valida sit: ad id enim cadent
scientia sat est, quae ad primam tonsuram requiritur, ut
probatur Navar. d. except. 13. & aliud, quod requiritur, ut
licet sit collatio: ad id enim amplius requiritur, ut
probatur Navar. dico miscellaneo 97. nempe ut sciat recita
re. &c.

12 Quinta conclusio. Ad quatuor Ordines minores re
quiruntur, ut ordinandus fatem Latinam linguam intelligat.
Sic dehinc expresse in Trident. s. 23. cap. 11. de reform.
Unde certat quod dixit Sotus ante Tridentinum scribens. 4.
diff. 25. q. 1. art. 4. confess. 3. ad minores ordines lat est
scire legere.

13 Sed an possit Episcopus dispensare in hac scientia? Videlicet enim posse, quia Trident. ex cap. 11. sic dicit: Minores ordines illi, qui fatem Latinam linguam intelligent, per temporum intermissionem nisi aliud Episcopo expedire magis vide
re, conformatur. Et sic Menochius lib. 2. de arbitrio, censur.
6. cap. 425. numero 58. dicit justa hoc determinatio pos
se Episcopum arbitrii magis expedire Ecclesie, siardines conferat ei, qui est adhuc Latinam linguam non intelli
git, et tamen bonis indolis, & pro parte docibilis quia
illiteratus dici negavit puer, qui pro parte dicitur, & o
fendit tempore proficer posse, ut bene Innocent. cap.
cum in cunctis, de elect. Dominus cap. illiteratus, diff. 36. &
ibi Turrecrem. Rebus tract. cap. posse, numero 23. & sic
idem Robusti praecept. tit. de clericis, & quoniam
de crenatus, num. 28. doctrinam communem dicentes non
posse Episcopum dispensare in scientia ad ordines requisita
limitat nisi cum puer, qui modicam scientiam habet,
quando est spes futuri profectus. Et hoc sententia est val
de probabile.

14 At verius est, non dari ibi Episcopis arbitrium quo
ad lingue Latinae intellectum, sed tantum quoad interlli
teria. Et hec non poterit Episcopus dispensare in tali scientia. Sic Navar. cap. si quando, de restringi, except. 13. num. 7.
& sic Salzedo praecept. Bernard. Diaz. c. 21. vers. dispensari, re
lata scientia Rebus in praecept. d. num. 28. proxime citata, di
cit hoc servandam esse ad unquam decisionem Concilii Tri
dentini citata.

15 Sexta conclusio. Ad subdiaconatum, & Diaconatum
requiruntur, ut initiantur Latinam lecit, & quae legit, in
telligat. Sic Sotus 4. diff. 25. quaf. 1. art. 4. confess. 3. Bar
thol. à Leofem. Summa Sacrament. materia de ordine, dub. 16.
pag. 118. Menoch. lib. 2. de arbitrio, censur. 5. cap. 425. nu
m. 50. & addit. Tridentin. s. 23. cap. 13. de reform. ut
is, quod ad Ordinem exercendum pertinent, sunt infra
dicti.

16 Ultima conclusio. Ad sacerdotium ultra dicta requiri
tur, ut facilius illud intelligat; & sic requiruntur,
ut bene legat contenta in Milla, & mediocriter intelligat
& ut habeat medicorum scientiam; ut possit servare rit
us, que spellant ad Millam confundam: ut quod sciat
defectus occurrentes in Milla, materialia, & formam con
fessionis, dispositionem necessariam ex parte anima, &
corporis. Sic Barthol. à Leofem diff. dub. 16. pag. 118. &
tenet nonnulli juniorum decisi, & colliguntur ex Soto dicta
confess. 3. dicit enim requiri, ut intelligat hoc sacramen
tum, personam, & mores, fidem. Sic habetur ea
dem s. 23. cap. 7. de reform. & in Concilio Nannatensi c.
quando, diff. 24. Quid vero in hoc decreto intelligatur per
genus, & quando defecus generis repellendus est quis ab
ordinibus, dixi lib. 2. summ. c. 2. n. 16. Tertium scrutinium
est quod fit ipsa hora, qua ordines conferuntur, quando E
piscopus Archidiaconum interrogat, an assistant promovend
i, & an sint idonei, de qua formula habetur in libro Pon
ticali.

D U B I U M XLVI.

An vita, & morum bonebas requiratur in pro
movendo ad Ordines.

1 Prima conclusio. In promovendo ad ordines requiri
tur bonitas vita: quod non est intelligendum deg
enerali honestate, id est, ut careat peccato mortali, hoc
enim ad omnium Sacramenta requiritur, quia enim per hoc
Sacramentum homo ad sublimiorum statum confedit, re
quiritur in eo morum honestas, scilicet ut sit iobinus, ca
rillus, &c, quae per latissimum tit. de vita, & honest. Clar. &c
ad alia Sacramenta non praequiritur examen, sicut
praequiratur ad hoc, sic, & bene notat Sotus 4. diff. 25.
q. 1. art. 4.

2 Secunda conclusio. Episcopus ordinantis scienter indi
gnos, peccat mortaliter, id est non habentes sufficientiam
scientiae, & honestatis. Patet quia infideliter in re gravissima
magis officium dispensatoris. Sic tenet D. Thom. d. diff.
24. q. 1. art. 3. quaf. 1. Sylva. Ordo 1. gu. 8. Afin. lib. 5. summa
11. 6. Angel. ord. 7. in fine, Tabern. Ordo 1. gu. 6. Armill. verbo
11. 6. Clarius, num. 7. Leofem. 4. 9. 38. art. 4. D. Aver. 3. 2. tit. 14. c.
16. q. 11. Rosella verb. Ordinatur, num. 4. Barthol. à Leofem. dub.
16. de ordine, pag. 190. Sotus 4. diff. 25. q. 9. q. 1. art. 4. & no
tat Sylva. verb. Episcopus, 9. 9. quod potest admittere cum,
qui non est notarius peccator jure, vel facto, vel latius
cenfuta.

3 Nota non fat est, quod nesciat Episcopus ordinan
dum esse malum, sed quando ordinandus est ignotus, re
spectu Episcopi adhibere diligenter, & examen, ut ha
beatur certitudo moralis de sufficientia, & vita, ac mor
ibus ordinandi. Patet 1. ad Timoth. 3. Nemus cit. menu.
Et & sic statutum in Concilio Martinii Papae, & habetur e
ccl. dist. 24. & in Concilio Martini Papae, & habetur
e. finali, dist. 25. & c. 1. tit. de state, & qualis. &
in Trident. s. 23. c. 3. & 7. de reform. Sic D. Thom. ibi ad
Idem Robusti praecept. tit. de clericis, & quoniam
de crenatus, num. 28. doctrinam communem dicentes non
posse Episcopum dispensare in scientia ad ordines requisita
limitat nisi cum puer, qui modicam scientiam habet,
quando est spes futuri profectus. Et hoc sententia est val
de probabile.

4 Secundo nota, quod hoc examen in Clericis facult
ribus faciendum est ab Episcopo, qui dat litteras dimis
sorias, ut patet ex Trident. s. 22. cap. 3. de reform. unde
Episcopus ordinans non debet hos examine: at si clare
sciperet esse indignos, peccaret hos ordinando. Sic Innocent.
q. 1. cap. 1. secundum, de prebend. & c. Panorm. cap. c. 1. art.
1. q. 1. n. 12. Leofem. d. art. 4. Aver. Ordo 3. num. 26. Ta
bien. Ordo 4. n. 1. & Ordo 1. q. 6. Armill. verb. Ordo. 19. D.
Aver. suprad. q. 13. Barnardus Diaz praecept. crimin. c. 25. & ibi
Salzedo.

5 Tertio nota, quod hoc examen est in Clericis facult
ribus faciendum est ab Episcopo, qui dat litteras dimis
sorias, & sic in cunctis, de elect. Dominus cap. illiteratus, diff.
36. & ibi Turrecrem. Rebus tract. cap. posse, numero 23. & sic
idem Robusti praecept. tit. de clericis, & quoniam
de crenatus, num. 28. doctrinam communem dicentes non
posse Episcopum dispensare in scientia ad ordines requisita
limitat nisi cum puer, qui modicam scientiam habet,
quando est spes futuri profectus. Et hoc sententia est val
de probabile.

6 Quartu nota, quod in Clericis facultribus, quando
funt absentes ab Episcopo proprio, debet committere ex
amen Episcopum proprius Episcopo ordinanturo. Sic Salzedo
Intra.

7 Quintu nota, quod examen circa mores Clerici se
cularis volentis ad ordinem promoveri, ut debet fieri: si
ad ordinem minores est promovendi, bonum, & Parochio,
& Magistro scholae, in qua educatur, & ministerium habeat,
ut debetur in Trident. s. 23. cap. 5. de reform. si vero
ad acros ordinis est promovendus per mensem ante ordi
nationem Episcopum adest, qui parochio, vel alteri, cui
magis expedire videbitur, committat, ut nomen, & de
derum promovendi publice in Ecclesia proponat, & dail
lius natalibus, astate, moribus, & vita a fide dignis dil
igenter inquirat, & testimoniales litteras de inquisitione fa
cita ad Episcopum mittat. Sic habetur in Trident. sot. cap.
3. Aliud vero scrutinum habetur fieri a. ante ipsam ordi
nationem, vel quando Episcopo videbitur, vocatis per
tis, & probis, & in Ecclesiasticis functionibus exercitatis,
qui diligenter investigent, & examinent ordinandorum gen
tibus, personam, astatem, mores, fidem. Sic habetur ea
dem s. 23. cap. 7. de reform.

8 Ultima conclusio. Ad sacerdotium ultra dicta requiri
tur, ut facilius illud intelligat; & sic requiruntur,
ut bene legat contenta in Milla, & mediocriter intelligat
& ut habeat medicorum scientiam; ut possit servare rit
us, que spellant ad Millam confundam: ut quod sciat
defectus occurrentes in Milla, materialia, & formam con
fessionis, dispositionem necessariam ex parte anima, &
corporis. Sic Barthol. à Leofem diff. dub. 16. pag. 118. &
tenet nonnulli juniorum decisi, & colliguntur ex Soto dicta
confess. 3. dicit enim requiri, ut intelligat hoc sacramen
tum, personam, & mores, fidem. Sic habetur ea
dem s. 23. cap. 7. de reform.

Lib. VII. Cap. I. Dub. XLVI. XLVII. &c.

funt, 1. traditionibus, ff. de patris, c. præterea, el 2. de iurep
tronat. c. quante, de censibus, c. Eleutherius 18. 9. 2. 1. 9. iii. 6. b.
1. noua recip. in fine, Trid. s. 25. c. 5. de reform. dum tam
fi prædicta pacta, & conditiones circa spiritualia sint con
fensus Episcopi interveniat, ut latissime concludit Rochus
de Corte de jurepatron. verb. pro eo quod, num. 25. & sequentis.
Lambert. de jurepatr. lib. 1. p. 1. q. 9. principali, num. 49. Gutier.
cons. 1. n. 1. & omnes.

9 Quid adeo verum est, quod per clausulas generales
Pape, non obstante quibuscumque statutis, & constitutibus
non confutat Papa derogare fundationi laici, id est, condi
tionis appositae a laico tempore fundationis; sed oportet ipe
cificam fieri de hoc mentionem, qui non praesumitur Pa
pam velle huic derogare, ne retrahat laicos a fundatione
de beneficiis. Sic decisio Rotæ, quam refert, & sequitur
Francus, c. 1. pro clericis, de prebend. in 6. num. 5. & ibi Domi
nicus, & alii, quos ibi refert idem Lambertinus de jurepa
tron. 1. p. 2. lib. 9. 7. principali, art. 29. num. 5. Panorm. c. cum in
causis, de elect. c. inferiora, num. 11. Felin. c. nonnulli, de
script. num. 23. Anchur. cons. 16. Immo optimè Felinus, &
Anchur. ibi dicunt idem esse, quando clericus fundat be
neficium, & apponit in fundatione modos, & condicio
nes. At vero quando non per modum pacti, & condicio
nis, sed clerici statuendo determinant aliquid circa colla
tionem beneficiorum, per talem clausulam generalem de
rogatur his statutis, ut tenet Felicis, Panormitan. & Fran
cis ibi, ubi beata addit Francis, quod si per litteras Pa
pam non tollant statuta per clausulam, non obstante, &c.
non potest etiam conferri beneficium, cui Papa mandat
provideri, nisi is habeat qualitates per statutum requisi
tas.

10 Septimus nota, quod si ordinandus interrogetur a suo
Episcopo de criminis suo culpo, si est tale, quod impe
diat etiam post penitentiam ordinis executionem, & cum
ipso non sit diffrumentum, tenet illud fati, vel des
titutio ab ordinibus; peccat enim volendo sic recipere ordines:
ficus non tenetur fati criminis occultum, de quo dixit lib.
3. de matrim. diff. 13. num. 8. Sic Hof. & Goffredus, quos
refert, & sequitur Sylvius, Ordo 2. q. 2. Innocent. cap. in
quisitioni, de accusat. Angel. Ordo 7. num. 1. Tab. Ordo 6. n.
1. in fine, D. Ant. 3. p. 11. 14. c. 16. §. 13. Turrecrem. XLVII.
d. & c. 1. in fine, D. Ant. 3. p. 11. 14. c. 16. §. 13. Turrecrem. XLVII.

Quid requiratur, ut Clericus peregrinus possit
in aliena diocesi celebrare.

11 Primo dico, quod talis male faceret celebrando publi
cè sine licencia Episcopi illius diocesis, & litteris
commanditatis sui Episcopi. Probatur, quia id prohibe
tur c. præmissi, & c. extra, diff. 71. & in Trid. s. 22.
decreto de obferrandis, & visitandis in Missa celebrazione, di
ponit ut Episcopi interdicunt in suis diocesibus, ne cui
vago, & ignoto Sacerdoti celebrare licet. Idem c. r. us de
Clericis peregrinis. Et ratio est, quia potest talis esse ex
communicatus, &c. in aliena diocesi; & ideo justè cave
tur, ut deferatur litteras commanditatis sui Episcopi requiri
tur etiam licentia Episcopi diocesis, ut videat an suffi
cientes sint tales litterae, & quia nullus Episcopus potest
dare licentiam aliqui celebrandi in alieno Episcopatu, ar
gum, l. finali, ff. de jurisdictione, omnium judic. & c. 2. de cibis.
3. Rebus tract. cap. 1. tit. de clericis, & quoniam
de crenatus, num. 28. doctrinam communem dicentes non
posse Episcopum dispensare in scientia ad ordines requisita
limitat nisi cum puer, qui modicam scientiam habet,
quando est spes futuri profectus. Et hoc sententia est val
de probabile.

12 Secundum dico, quod talis celebrando sine dicta litteris
commanditatis, & sine dicta licentia, non incurrit aliqui
penitus actus, ut detur ei, qui actus est sacerdos
licet ex causa posse Episcopum cum confusu pa
tronu aliquando dispense, ut non detur sacerdoti, at
debet habere fatum Ordines minores, licet non sit ne
cessa, ut habeat etatem requisitam ad recipientem in
tra annum sacerdotium; qui non est beneficium cura
tum.

13 Tertius dico, quod si clericus est notus, non indiget
litteris commanditatis sui Episcopi. Sic Panorm. d. c. r. us.
Item non indiget illi, si litterae dimisoria ad presbyteratum
sufficiendum fuerint paulo ante datas; quia Episcopus
approbans ad presbyterium, fatus videtur approbare mores
& c. sic magnum intervalium interfici, quia exdim
itorum non approbant mores praefectes, ut si per decem
annos ante suulent fatum.

14 Ultimum dico, talis non egit dictis litteris ad hoc, ut
secretè possit admitti ad celebrandum: sic definitor 4. cap.
1. & sic Panorm. & Glosa ibi, redditique rationem, quia
tunc nullum est periculum, nisi ipsius celebranti. Idem
Nav. suprad. Sylva. verb. Pergamus, q. 4. Tab. ibi, nn. 2. An
gel. nn. 3. Hof. d. c. r. us.

15 Quattuora vero peccat recipiens primam tonsuram, vel
ordinis minores, animo non progrediendi ulterior in Ordinibus
dixi latè lib. 2. de matrim. diff. 31. n. 16. & 17. ubi à n. 7.
usque ad 14. in retrocedens ad ordinibus minoribus, aut
prima tonsura, peccat mortaliter.

D U B I U M XLVIII.

An si fundans Capellaniam ex propriis bonis pre
cipiat ut Capellanus teneat dicere tot Missas
in bebedomada, talis Capellania requirat actu
Ordinem sacerdotalem.

16 Supponendum est, quod testator fundans capellaniam,
vel Ecclesiam potest apponere tempore fundationis
quæcumque paclla, & conditiones voluerit, & servanda
funt, 1. traditionibus, ff. de patris, c. præterea, el 2. de iurep
tronat. c. quante, de censibus, c. Eleutherius 18. 9. 2. 1. 9. iii. 6. b.
1. noua recip. in fine, Trid. s. 25. c. 5. de reform. dum tam
fi prædicta pacta, & conditiones circa spiritualia sint con
fensus Episcopi interveniat, ut latissime concludit Rochus
de Corte de jurepatron. verb. pro eo quod, num. 25. & sequentis.
Lambert. de jurepatr. lib. 1. p. 1. q. 9. principali, num. 49. Gutier.
cons. 1. n. 1. & omnes.

2 Quid adeo verum est, quod per clausulas generales
Pape, non obstante quibuscumque statutis, & constitutibus
non confutat Papa derogare fundationi laici, id est, condi
tionis appositae a laico tempore fundationis; sed oportet ipe
cificam fieri de hoc mentionem, qui non praesumitur Pa
pam velle huic derogare, ne retrahat laicos a fundatione
de beneficiis. Sic decisio Rotæ, quam refert, & sequitur
Francus, c. 1. pro clericis, de prebend. in 6. num. 5. & ibi Domi
nicus, & alii, quos ibi refert idem Lambertinus de jurepa
tron. 1. p. 2. lib. 9. 7. principali, art. 29. num. 5. Panorm. c. cum in
causis, de elect. c. inferiora, num. 11. Felin. c. nonnulli, de
script. num. 23. Anchur. cons. 16. Immo optimè Felinus, &
Anchur. ibi dicunt idem esse, quando clericus fundat be
neficium, & apponit in fundatione modos, & condicio
nes. At vero quando non per modum pacti, & condicio
nis, sed clerici statuendo determinant aliquid circa colla
tionem beneficiorum, per talem clausulam generalem de
rogatur his statutis, ut tenet Felicis, Panormitan. & Fran
cis ibi, ubi beata addit Francis, quod si per litteras Pa
pam non tollant statuta per clausulam, non obstante, &c.
non potest etiam conferri beneficium, cui Papa mandat
provideri, nisi is habeat qualitates per statutum requisi
tas.

3 Quid secundum nota, quod Episcopus requirit actu Subdia
conatum, & ceteros Ordines potentia, cap. à multis, &
qualis. Panorm. cap. cum in causis, c. inferiora, de
elect. num. 11.

4 Tertio nota, quod quoties beneficium habet aptitu
dine Ordinem facrum annexum ex privilegio, confuetudine
vel statuto, licet non sit necessaria, quod sit sacerdos,
debet habere fatum Ordines minores, licet non sit ne
cessa, ut habeat etatem requisitam ad recipientem in
tra annum sacerdotium; qui non est beneficium cura
tum.

5 Quartu nota, quod quoties beneficium habet aptitu
dine Ordinem facrum annexum, quia textus de sola prebenda
sacerdotali loquitur: ut dicendum est idem esse de benefi
cio requirente alios Ordines facros. Et probatur, quia ca
dem est ratio, cum Ecclesia ita indiget servitio diaconi
& subdiaconi in ministerio altaris, sicut & sacerdotis.
Et sic tenet Lambertinus, 1. p. lib. 2. de jurepatron. q. 7. principi
ali, art. 2. dicens esse omnium Doctorum cap. ei cui, depre
bend, in 6. & ibi tenet Arcid. Dominicus, Calderinus, Joa
nes de Lignano, Joannes de Mantua, Inola, Lapus, quos re
fert; & sequitur Francus d. cap. ei cui, num. 14. Glosa cap.
si se tempore, de restringi in 6. verific. astatem, & cap. cum in
illis, verific. provideri, in fine, de prebend. in 6. Domin. d. cap.
si se tempore, Guillelmus Clement, finali, de estate, & qualis
& ibi Cardin. quaf. 3. & cap. super iordanata, de prebend.
Panorm.

Tanor, cap. cùm in cunctis, §. inferioria, de elect., num. 10. Rota
chis de Corte de jurepatronat. verb. honorificum, questione 4.

facerdoti repugnat. Sic tenent latè probant. *Barbatius* consil. 33, volum. 2. *Gutierrez* consil. 1. à numero 3. per plures.
Perez lib. 1. ordinam. sit. 6. l. 1. sub finem, §. notabile etiam
est dubium, immediata ante verb. y una pensio. Manuel 99 re-
gular. tom. 2. quæst. 122. art. 2. in fine, *Lambertia*, de prepara-
tione, verb. honorificum, num. 21. *Ripa* 1. ex facto, num. 31. ff.
de vulgari, & pupili. *Decius* consil. 129. numero 5. *Panormitan*
cap. dilectio, num. 3. de testibus. *Juanes Andreas* in adit. ad
gloriæ, cap. ei eis, verb. fæderalis, de prebend. in 6. Fa-
cet syloph. *Misla* 1. quæst. 7. in fine, ubi dicit requiri indu-
striam personæ, quando dicuntur, ut Capelanus faciat sacra-
feus quando dicuntur, ut sicut tot sacra.

1 Immò istud *Lambertia* ibi, articul. 23. *Gutierrez* ibi
numero 11. *Barbatius* d. consil. 33. quod licet tellator dicat,
ut prefacentur idoneos capellanus, seu Presbyter, qui per
se, vel per alium faciat tota facta in hebdomada, adhuc
requiritur, quod sit adu fæderis praefendantur; immo
dilectio dicunt, licet dicat tellator, quod praefacentur cle-
ricus, qui celebre, vel per alium celebrari faciat. Ra-
tio, quia petit, ut celebret: ergo debet esse aucta fæ-
deris, & per illa verba, per se, vel per alium, noluit tella-
tor suam dispositionem ampliare, ut praefendantur non sit
actu fæderis; sed voluit tantum ampliare, ut si esset im-
possibilis, pollet per alium celebrare. Et patet, quia ulti-
mus est verbo ampliative, per se, vel per alium; ergo supponit
praefendantur debere actu esse fæderem, quia dicta
alii, et ampliative simili, §. *fugitiv*, C. de servis
fugitivis, cap. sedes, de rebus. Quod si dicas, dicit tella-
tor, Presbyter, seu Capellanus, de qua dictione sit, com-
muni Doctorum habet, quod quando ponitur inter res,
flat copulativè, quando inter personas, disjunctivè; ergo
cum hic ponatur inter personas, flat disjunctivè, & sic
semper est, quod presbyter, vel capellanus, qui non est
Presbyter. Respondet *Barbatius*, & *Lambertia*, quod quando
ponitur inter appellativa voluntia designare uam per-
sonam habent plura nomina, flat declarative, & non
disjunctivè, ut dura dicimus, *Tali capellane*, seu *guber-
nante*; & sic contingit in praefendantur. Quod si allegetur
contrarium conuentus generalis conferendi hujusmodi ca-
pellanias non fæderibus, respondet *Gutier* dicit. consil. 1. n.
35. esse errornam, & contra jus, & sic de illa non est
curandum.

12 Tandem concludit *Lambert*, ibi, art. 19. num. 6. quod

quando beneficium requirit ordinem ex primæva institu-
tione, vel statuto, vel privilegio, requirit actu ordinem: at

quando ex dispositione iuris communis, requirit aptitudine
& quod si actas idoneas, & quod intram annum promo-
veatur, & refert multos.

13 An vero tenetur hic capellanus adstrictus ad facien-
da facta reidero, & ea capellanus sit incompatibilis cum
beneficio curato, vide *Azuedo* consil. 20. volum. 1. & quod non
teneatur, nec possit compelli ab Episcopo, sed possit sacra
facta per alium, tenet afferens decisionem *Cardinalis*
Gonzalez in reg. 8. *Cancellaria*, gloria 5. in principio, numero
80. & 24.

14 Secunda sententia, qua probabilior est, & tenenda,
asserit talen capellaniam non esse fæderem, & sic po-
sunt beneficiis ad Ordinem requiri promovere: & sic
facit, ut intra illum annum tempore, quo debent initia-
ri, habeant actatum ad Ordinem requirunt. Et sic non est
atas certa praescriptio ad hæc beneficia, sed atas est iuxta
Ordinem, quem habent annexum: licet *Henriques* lib. 10.
de ordine, cap. 19. num. 2. dicat ad Canoniticum in Cath-
edrali requiri 22. incertos, in Collegiatae vero vigintiquatu-
ros inceptos, in Ecclesiis collegiatis, gloria 5. in principio, numero
8. & 24.

15 Hinc secundo sit, quod ad dignitates, Canoniticus,
& portiones non requirit Tridentinum ordinem actu, sed
aptitudine, ut bene *Navar*. cap. 1. conf. 45. ubi addit, quod si
aliqua ex his præbendis ex speciali statuto exigetur actu
Ordinem, non valeret collatio, nisi actu haberet illum. Et
dicit *Elinus* Clement. ut si quis, annex, quod si actu
requireret Ordinem, & consequetur quis a Papa, ut ad
illam promoveretur non habens Ordinem, adhuc tenuerat
infra annum recipere Ordinem, nisi ad hoc etiam esset dif-
fensus.

16 His suppositis, veniendo ad dubium principale initio
propositum, est duplex sententia. Prima tenet, quod quo-
dies iubet tellator, ut capellanus faciat tota facta, requiri-
tur actu Ordo fæderalis; alias collatio capellanie, &
præsentatio ad illam nihil valebit. Probatur, quia præsen-
tatio ad illam non est. *Barbatius* dicit, cap. super inordinata, de prebend. ergo. Et
ampius confirmatur, quia ulti universali videturis Pra-
lati, & omnibus pauci habent, ut hujusmodi capellaniz-
denter pueri post decimuumquartum annum, qui multo post
tempore sunt fæderates, & interim dant stipendum fa-
cerdoti, ut faciat facta. Nec haec conuetudo est contra-
jus, & est actu ab ipso tellatore. Et quod non sit contra-
jus, patet, quia in faciendis factis non eligitur industria
personæ, & sic potest impleri per subtilitatem, & tella-
tor confiteretur, quando non contat apertis verbis opposta
voluntas, disponere fecundum conuentum, ut tenuerat
Doctores cap. cùm M. de confit. & ibi *Elinus* num. 6. er-
go. Item quia à jure communis recedunt non est sine
expressa dispositione contraria, l. præcipuum, C. de appella-
tione. Immò in dubio tellator juxta jus commune confiteretur
disponere; sed jure communis hæc capellanie non requirunt fa-
cerdotium, & possunt dari pueri post decimuumquartum
annum: ergo. Item, quia nisi expreſſe cœvatur, quod
capellanus per se ipsum faciat facta, sed ut faciat tota
facta, satis videtur prouidum voluntari fundatoris, si per
alium fieri earet, regula qui per alium, *Cardinal*, cap. mul-

multa, in fine, verbi, quanto queru, de prebend. *Latus alle-
gar*, *Sylva variar*, regula. 4. p. quæst. 2. num. 9. verbi possumus.
Tavera beneficium 3. num. 20. *Armi*, num. 84. *Zerla* in pra-
xi Episcopali, 1. p. verbi, beneficium, §. ad 7. verbi, officium con-
clusio, & verbi, teria conclusio, quod si institutor nominavit non fæderem, intelligit poluisse esse fæderalem.
Barbatus consil. 50. num. 19. volum. 4. Semper enim præsumi-
tur testator em quam qualitatem in successoribus non defide-
rare, quam non habet nominatus ab ipso. *Baldus* consil.
473. lib. 1. *Sextus* 1. *Gallus* 1. *Glossa* 1. *h*. nunc de lege, num. 6. ff. de
liber, & populum. *Molina* lib. 3. de primog. cap. 5. num. 50. Me-
moris de majoratu, 2. p. quæst. 6. num. 64. vers. secundum dicta com-
munis. Hanc tenet *Spinus* scolarum, gloria 4. principali,
numero 68. *Ferreus* consil. 205. & quidam Jurisperit validè
dicit.

15 Immò numero 67. ait *Spinus*, quod in dubio annexio
fæderati ad beneficium, vel capellaniam, censetur non
per modum actus, sed per modum aptitudinis, & dicit
cum *Ferreus* numero 66. & 67. quod quando tellator vel fæde-
ratus beneficii dicte velle, ut tali, qui illud debet obti-
nere, sit fæderos, videtur se conformare cum dispositio-
ne juris communis, ut intra annum promoteatur, &
idem, si in fundatione capellaniæ appositum sit, quod
ad illam praefendantur sic Presbyter: tali enim est, quod
intra annum promoteatur. Fucus si dicat clauilia, quod
non praefendentur nisi Presbyter: tunc enim requirunt
actu esse Presbyter tempore præsentationis. Hac *Spinus* i.

16 Ad argumentum opposita sententia respondetur quod
quando eligitur industria personæ ad beneficium, idoneus
dicitur, qui potest per se servire, quando vero hæc non eli-
gitur, non opus est, ut possit.

17 Tandem nota, quod si quis fundavit capellaniam, &
voluit ad eam præferri agnatum in fæderatio constitutum
& in eius defœtu parochium: si collata ei parochio, eo
quod tunc non est agnatus in fæderatio constitutus, li-
cet post duos annos agnatus fæderos sit, non expelletur
capellani Parochio, quia quando aliquid effectum suum
produxit ratione causa, que tunc vigebat, licet postea
cellet causa, non cessat effectus, l. fin. ff. de solut. quando
enim adus perfœctè confundatur eff. et non debet effodus
per cessationem causa retrofari, l. *sancius* C. de am-
ministr. tutor. Sic latius probans, & alios allegans *Perez*
lib. 1. titul. 1. ordin. §. non mouetur talis gnafo. Idem *Spinus*
no dicit gloria 4. princip. numero 70. 71. ubi idem dicit, li-
cet agnatus appellaverit a præsentatione facta de Parochio,
& pendente appellatione factus fuerit fæderos: quia tem-
pore facta præsentationis hic agnatus erat incapax.

D U B I U M X L I X .

An clericis teneantur deferre habitum, scilicet
vestes clericales, & tonsuram, quæ Clericalis
dicitur, idest, coronam.

* Supponendum est primò, quod Tonsura est essentiale,
& potissimum in habitu clericali, reliqua vero, & ut
vestes, sunt concomitantes, & velut extrinsecus annexa,
& coniuncta cum statu. Sic *Cajetanus* in summa, verb. Cle-
ricalorum peccata, *Banner* 2. 2. quæst. 12. art. 1. dub. 2. fo-
lio 676.

2 Secundo supponendum est, quod licet quadam vestes
sit clericis interdicta, & quod dedecet statum clericalem,
ut patet ex cap. penitulm. de vita & honest. clericis. &
Clem. 2. codem tit. et non est jure definitum, que vestes
sunt honestæ, & vero clericales, & idem tales celebentur
qua communi uia fuerint admissi in ea provincia. Sic
Sylvo, excommunicatio 6. §. dito 6. gloria 4. cap. penitulm.
vers. deuaris, & Clem. 1. vers. dictio 6. gloria 4. cap. penitulm.
vers. 2. 1. art. 1. cont. 1. fol. 677. & idem etiam de
penitulm dicit *Navar*, cap. quando, Latiss. c. 21. num. 51.

3 Prima conclusio. Clerici minorum Ordinum, qui be-
neficium non habent, non peccant omnino dimittendo habitum,
& tonsuram. Probatur, quia circa culpam possunt
a statu retrocedere. Item, quia iura prohibent, & tenuerat
alicui clericis, intelligentur, de constitutis in fa-
cerdoti, vel habentibus beneficium, ut colligatur ex *Tridentin*,
fol. 14. cap. 6. de reform. & tener. Hof. c. 1. no clericis, vel mo-
nachis, quem sequitur *Parochus*, communiter receptus ibi
ubi alios referit *Robertus* de priu. scholast. privilegio 94. &
communis. Sit ergo.

4 Secunda conclusio. Clerici minorum Ordinum, qui be-

neficium, expredit dicit clericis in facris constitutis,
& beneficiariis, & illam tenent, incola cap. §. quis ex clericis,
de vita, & honest. clericis. *Salzedo*, præf. *Bernard*, Diaz, cap. 76.
verb. id est, stat. *Armi*, verb. clericis, num. 11. & verb. *Apofa-
sia*, num. 8. *Angel*, clericis 4. num. 1. & verb. *Apofa-
sia*, 7. *Tab*, verb. *Apofa-
sia*, 9. 8. & clericis 2. q. 6. *Sylv*, verb. *Apofa-
sia*, 9. 2. & clericis 2. num. 2. *Inno*, cap. tunc, de apof. & ibi *Paromir*,
num. 3. *Navar*, summa Latin, cap. 25. num. 110. & communi-

nis.

4 Secunda conclusio. Si initiati minoribus velint cleri-
caliter vivere, & frui privilegiis clericalibus, licet bene-
ficium non habent, tenentur habitum, & tonsuram por-
tare. Probatur, quia hæc vult frui privilegiis clericis: ergo
tenentur more clerici incedere, jus enim natura dictat, ut
qui collatus est in aliquo statu, signis exteris ostendat
esse in statu illico. Et hac conclusio ita affteratur a Doc-
trinis, licet tales clericis sint conjugati. Sic *Sextus* 4. dicit. 24.
quæst. 2. art. 1. verb. rursus huiusmodi, *Richard*, 4. dicit. 24. art.
quæst. 1. *Sylv*, prima, & secunda, *Banner* dicit. dub. 2. cont. 2.
fol. 676.

5 Nota hoc peccatum esse veniale. Ratio, quia reputa-
tur levius materia, cùm hi non sint perfœcti in statu cleri-
cali. Sic *Banner* ibi. & ali.

6 Tertia conclusio. Si hi clericis velint publicè in statu
faculari clericatus repugnare vivere, ut si velint exercere
re judicium criminalis, vel alios actus statuti clericali repu-
gnantes, non licet portare tonsuram clericalem: tum quia
est indecens adus contrarios statuti, deferendo signum fla-
tus, exercere. Item quia *Clement*. 2. de vita & honest. clericis,
supponit clericis publicè deferentes tonsuram, & vellem
partitum. Sic *Navar*, summa Latin, cap. 25. num. 110. & c. non
dicatur, 12. quæst. 1. num. 66. *Salzedo* d. 76. vers. id est, stat.
Sextus 4. dicit. 24. quæst. 2. art. 1. verb. rursus, *Richard*, 4. dicit. 24.
art. 2. quæst. 1. *Sylv*, clericis 2. §. *Angel*, clericis 4. num. 2. & di-
cunt *Sylv*. & *Angulus* esse mortale deferre publicè tonsuram
cum vellet partita clericum ordinum minorum, eti benefi-
cio caret.

7 Quarta conclusio. Si clerici ordinum minorum biga-
ni fiant, ut si bis nubant, vel cum corrupta, tenentur
non deferre tonsuram, & habitum. Patet ex cap. unio, de
biganis in 6. ubi hoc prohibetur ipsi sub apathemate, id est,
ut explicat *ibid* gloria 3, excommunicatione ferenda. Sic
Sextus d. art. 1. ante solutionem ad 1. D. Ant. 3. p. 17. 14. cap.
16. §. 6. *Richard*, 4. dicit. 24. art. 2. quæst. 3. ubi bene hoc li-
mitat contra alios, ut *ibid* referit, nisi bi bigani sit Reli-
giō: tunc enim possunt tonitram, quam antea habebant,
portare, quia dum dicitur 4. cap. unio, ipsi prohibemus tonsu-
ram portare, relativum ipsi referit illos, de quibus im-
mediatè autē sermo habitus est *ibid*, scilicet illos, qui ad-
iudeci sunt coercitioni fori secularis, quales non sunt Reli-
giō.

8 Nota idem, quod de biganis dictum est, dicendum es-
se de omnibus irregularibus, eadem ratione. Sic *D. Anton*.
d. 6.

9 Aut dubium est, an sit peccatum mortale conferre vel
dare ordinum sacram, & recipere illum absque ulla ton-
suram, id est, fin legar hecha la corona; nam *Sextus* 4. dicit. 24. quæst.
2. art. 1. cont. 2. dicit esse mortale, quia gravius est hoc,
quam post ordinem subcepimus non deferre tonsuram. Sit
tamen

10 Quinta conclusio. Non est hoc peccatum mortale,
sed grave veniale, quia materia non est tam gravis. Sic
nonnulli junioris Magistri.

11 Sexta conclusio. Clericus minorum ordinum habens
beneficium, peccat mortaliter non deferendo habitum, &
tonsuram. Probatur, quia graviter prohibetur op-
positum, scilicet non deferre, *Clement*, quæst. 1. de vita &
honest. clericis. & *Trid*. fol. 14. c. 6. de reform. & *Bull* Pii
IV. Pii V. & novissimum in motu proprio Sixti V. de hoc,
ubi gravissima poena ponit. Sic tenet *Angel*, clericis 4. n.
1. *Tabian*, clericis 2. quæst. 6. *Navar*, in omnibus summis cap.
25. num. 110. & 118. *Sylv*, clericis 2. num. 2. & sic hunc,
si dimittat habitum, vocant apostolam *Panormitan*, cap. 18,
de apof. *Armi*, verb. *Apofa-
sia*, num. 8. ubi *Angel*, numer. 1.
Tab, quæst. 1. & quod sit mortale, saltem quando beneficium
requirit clericale obsequium, tenuerat etiam *Sextus* lib. 10. de
justi. quæst. 5. art. 6. cont. 1. ad fin. *Hancetian* tenet *Banner*
2. 2. quæst. 12. art. 1. cont. 3. fol. 677. & idem etiam de
præsummoniis dicit *Navar*, cap. quando, Latiss. c. 21. num. 51.
immò de pensionario, cùm penitus constituta est à Papa ti-
tulo clericali, quod tenuerat habitum, & tonsuram por-
tare, docet *Navar*, cap. quando, Latiss. cap. 21. num. 53. &
misself. 50. quod in operibus novis sub duobus tomis con-
tentis est 45. num. 5. & subdit, quod in dubio præsumitur
de Papam pensionem animo clericali, nisi oppositum ex-
primat: & quod peccat recipiens talem pensionem animo
determinato non perseverandi in statu clericali: tenuerat
a statu retrocedere. Item, quia iura prohibent, & tenuerat
alicui clericis, intelligentur, de constitutis in fa-
cerdoti, vel habentibus beneficium, ut colligatur ex *Tridentin*,
fol. 14. cap. 6. de reform. & tener. Hof. c. 1. no clericis, vel mo-
nachis, quem sequitur *Parochus*, communiter receptus ibi
ubi alios referit *Robertus* de priu. scholast. privilegio 94. &
communis. Sit ergo.